

ترجمه انگلیسی این مقاله با عنوان:

*Architectural Stylistics of Buildings in Ramsar County
(1921 – 1978)*

در همین شماره به چاپ رسیده است.

سبک شناسی معماری بناهای شهرستان رامسر در سال های ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷

ریحانه مطلب زاده^۱، نرجس فلکیان^{۲*}

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، واحد رامسر، دانشگاه آزاد اسلامی، رامسر، ایران.

۲. استادیار گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، واحد رامسر، دانشگاه آزاد اسلامی، رامسر، ایران.

چکیده:

شهرستان رامسر به دلیل موقعیت جغرافیایی و جایگاه اقلیمی، و همچنین بناهای تاریخی خود که در دوران پهلوی شکل گرفته بود، همواره مورد توجه تعداد زیادی از مسافران قرار گرفته است. بدنه شهر رامسر از سال ۱۳۱۲ خورشیدی با توجه به برنامه های حکومت پهلوی یعنی ایجاد تغییر و تحولات در شهر سازی شکل گرفت. در طول دو دوره حکومت پهلوی اول و دوم، بناهایی با کارکرد های متفاوت از جمله هتل، کاخ، ویلا، بانک، فرودگاه، بیمارستان، شهربانی و مراکز تفریحی ساخته شد که این شهر را به یکی از مناطق توریستی ایران تبدیل کرد. هدف از پژوهش حاضر، تحلیل و واکاوی سبک معماری بناهای شاخص متعلق به دوران پهلوی در شهر رامسر می باشد و سوال اساسی این است که سبک معماری به کار رفته در بناهای شاخص شهر رامسر در دوران پهلوی چه می باشد؟ روش تحقیق در پژوهش مورد مطالعه به لحاظ رویکرد، از نوع توصیفی-تحلیلی-تاریخی می باشد همچنین به منظور واکاوی و تحلیل بیشتر موارد در هتل رامسر، کاخ سلطنتی، ویلا آتابای، بانک ملی از روش میدانی و مشاهده استفاده شده است. ابزار مورد استفاده برای جمع آوری اطلاعات از روش کتابخانه ای، دریافت اسناد معماری توسط میراث فرهنگی و مصاحبه با کارشناسان میراث فرهنگی شهرستان رامسر می باشد. نتایج به دست آمده نشان می دهد که در دوره پهلوی اول به دلیل ورود معماران خارجی و تفکر سیاسی حاکم، سبک معماری غالب؛ نئوکلاسیک و مدرن آرت دکو بود که بیشتر بر تجملات گرایی و اقتدارگرایی سوق داشتند، اما در دوره دوم پهلوی با ورود معماران ایرانی که در خارج از کشور تحصیلات خود را گذرانده بودند، میل به معماری مدرن عملکردگرا و ساده، چشمگیرتر بود.

معماری معاصر ایران

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت:

۱۴۰۴/۲/۳۰

تاریخ بازنگری:

//

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۴/۳/۷

تاریخ انتشار:

۱۴۰۳/۹/۲۸

واژگان کلیدی:

سبک شناسی،

معماری،

دوره پهلوی اول،

دوره پهلوی دوم،

رامسر.

* نویسنده مسئول : +989113925442, dr.n.falakian@mail.com

مقدمه

تاریخ معماری ایران همواره دستخوش تحولات بزرگی بوده است. پس از سال‌ها ثبات در زمینه معماری، در دوره حکومت پهلوی، به دلیل داد و ستد با کشورهای اروپایی نظیر روسیه، انگلیس و تا حدی آلمان، کشور در ابعاد مختلف تحت تأثیر نفوذ فرهنگ، علوم و فلسفه غرب قرار گرفت و نهادهای اجتماعی و علمی و مدنی به ظاهر جدید به وجود آمدند. دوره پهلوی، آغاز تغییرات وسیع است، این تحولات تقریباً در همه زمینه‌ها ایجاد شد، تغییراتی که تفاوتی اساسی نسبت به سیر تاریخی گذشته آن داشت (کامی شیرازی، ۱۳۹۱).

ظهور دولت پهلوی اول با کودتای ۱۲۹۹ خورشیدی، آغاز دوره نوینی است که به دلیل در اختیار گرفتن قدرت تصمیم‌گیری و به کارگیری آن در تمامی شئون شهروندان و متکی بر جریان تجدد و غرب‌گرایانه، اهمیت شایانی دارد. این دوره به جهت نگرش نوینی که در جهت توسعه نوسازی و تغییرات بنیادی داشت، با صراحت و اقتدار از معماری و ایجاد یک سبک و سیاق منحصر به فرد استفاده کرد. معماری این دوره که بازگوی روشنی از اندیشه‌های آن دو دهه است توانست در یک دوره بیست ساله - که از لحاظ زمانی برای ایجاد یک شیوه معماری بسیار کوتاه است - دگرگونی مهمی ایجاد نماید (محمدی، ۱۳۹۶). گرایش‌های متفاوت و متضاد در معماری این دوره وجود داشت که ناشی از گرایش‌های سیاسی و ایدئولوژیک آن عصر از تاریخ ایران بود که شامل سنت گرایان، غرب‌گرایان و ملی‌گرایان بود (حق جو و همکاران، ۱۳۹۸).

در دوره پهلوی دوم، معماری مدرن به جریان غالب و تأثیرگذار معماری ایران تبدیل شد. معماری مدرن شکل گرفته در این دوره عمدتاً از مجرای کارهای معماران و اندیشه‌های جریان ساز اروپا از جمله سبک بین‌الملل، مدرسه باهوس کارها و اندیشه‌های لوکوربوزیه، فرانک لوید رایت، ریچارد نیوترا، آلوار آلتنو، جمیز استرلینگ و دیگر معماران بنام آن دوره حمایت می‌شد و ماحصل آن صورت ایرانی معماری مدرن بود که با عنوان معماری "شبه مدرنیستی" نام‌گذاری گردید. جریانی موازی با جو غالب معماری مدرن ایران که عمدتاً از طریق تحصیل کرده‌های ایرانی چه در داخل و چه در خارج حمایت می‌شد، بین دهه‌های ۱۳۴۰ و ۱۳۵۰ خورشیدی شکل

گرفت، که شدیداً تحت تأثیر جو جریانات روشنفکری ایران در دهه‌های مذکور بود. معماری شکل گرفته در این جریان، تلفیقی از معماری سبک بین‌الملل و بوم‌گرایی بود. اکثر آثار این جریان را تحت تأثیر اندیشه‌ها و مباحث مطرح شده در پست مدرن می‌دانند (حق جو و همکاران، ۱۳۹۸).

رامسر (سخت سر پیشین) شهری است با بنیاد معماری دوره پهلوی اول که همه ویژگی‌های معماری این دوره را داراست. با اینکه پدیده برون‌گرایی در ادوار مختلف تاریخی کم و بیش در شهرهای شمالی ایران دیده می‌شود، این خصلت با ظهور سلسله پهلوی، منشأ تحولات مهمی در معماری ایران شد. در این دوره، بناهای نو شهرداری، شهربانی، بانک‌ها و مراکز تجاری در همه شهرهای ایران به سرعت بنا شد و شهرهای شمالی ایران، که مورد توجه ویژه رضا شاه بود، طبعاً از این تغییرات مستثنا نبود (رنگچیان و همکاران، ۱۳۸۷).

پژوهش‌هایی که تاکنون انجام شده در زمینه معماری پهلوی، به صورت کلی بوده و به صورت اختصاصی در مورد بناهای شهر رامسر که در آن دوره شکل گرفته و بدنه و ساختار اصلی شهر را تشکیل داده است، پژوهش جامعی صورت نگرفته است، از این رو در این پژوهش به دلایل ذکر شده، به واکاوی و تحلیل هتل رامسر، کاخ مرمر، ویلای آتابای، بانک ملی شهر رامسر که در دوران پهلوی ساخته شده، نیل می‌شود.

پیشینه پژوهش

در زمینه معماری دوران پهلوی به صورت عمومی پژوهش‌هایی صورت گرفته که به اختصار می‌توان برای پیشینه این تحقیق بیان کرد:

سلطان زاده و همکارانش (۱۳۹۹) در مقاله‌ای با عنوان (سیر اندیشه‌های معماران دوره پهلوی، کاربرست تحلیل محتوا) با هدف شناخت اندیشه‌های تأثیرگذار بر دگرگونی‌های ایجاد شده در معماری دوره پهلوی، این سوال را مطرح کردند که اندیشه‌های معماران دوره پهلوی در چه حوزه‌هایی قابل تحلیل و بررسی است؟ و نتیجه حاصل از این قرار بود که سیر اندیشه معماران دوره پهلوی در هفت حوزه تقویت مبانی نظری معماری، تغییر آموزش معماری، نحوه بهره‌گیری از معماری سنتی، تأمین مسکن، اندیشه‌های متأثر از معماران خارجی، ایجاد فضای گفت و گو و اشتغال خلاصه می‌شود.

میرزا حسینی و همکارانش (۱۳۹۷) در پژوهشی با عنوان (

است.

مبانی نظری پژوهش

• معماری دوران پهلوی

الف) معماری دوره پهلوی اول: ۱۳۰۰ تا ۱۳۲۰ خورشیدی:

سال های ۱۳۰۰ (خ) و با روی کار آمدن رضا خان آهنگ تغییرات و تحولات در زمینه شهرسازی به گونه ای غیر منتظره شتاب گرفت. ساختار قدرت در دوره پهلوی اول بهره همه جانبه از اهرم های مناسب و جدیدی بود که توانست جامعه را بیشتر به شکل روانی، زیر اقتدار خود درآورد. این اقتدار در همه زمینه ها اتفاق افتاد که جامع ترین، مؤثرترین و قوی ترین آن ها، شکل جدید شهر بود. رضا شاه با اتکا به بیگانگان، خصوصیات یک دولت واحد و تمرکزگرا را متکی بر انگیزه آرمان گرایانه باستان گرایی به وجود آورد. این تمرکزگرایی در شهرسازی چهره خود را به روشنی نشان داد. سر و سامان دهی با الگوی خطوط راست که میراث قرن ۱۹ بود، مدل خوبی برای این کار شد. خیابان های اصلی و فرعی دامنه شهر را از هم مشخص می کردند. نتیجه این کار ایجاد یک شهر گشاد با یک هسته مرکزی بود که بیانگر نظام متمرکز و واحد بود (محمدی، ۱۳۹۶).

جامعه تجدید گرای این دوره به یکسری رویکردها و فضاهای جدید نیازمند بود و در این راستا معماری پهلوی اول با نگرش احیاء حس ناسیونالیستی (ملی گرایی) و فرار از عصر ملال آور قاجاریه و تبعیت از الگوی شهر صنعتی قرن بیستم و سرعت بخشیدن به آبادانی با وجود کمبود نیروی انسانی متخصص و وضعیت اقتصادی نامناسب آغاز گردید. در این دوره دولت تعیین کننده سبک معماری بود و تبلیغ معماری غربی به عنوان نماد تجدیدگرایی و ساختار معماری شهری برای اولین بار به دست معماران بیگانه انجام گرفت، در این راستا ساخت بناها در مقیاس بزرگ به همراه عملکرد و تکنولوژی ساخت متفاوت رایج شد که تنها به پیدایش نمادهایی از یک هویت ملی انجامید که قدمی در جهت صنعتی شدن و آغاز مدرنیسم در ایران بود (رحمانی مقدم، ۱۳۹۴).

یکی از اصلی ترین ویژگی های جریان معماری مدرن پهلوی، تنوع سبکی آن است. این سبک ها عبارتند از معماری سبک سنت گرایی، معماری نئوکلاسیک، معماری باستانی (ملی)، معماری مدرن (آرت دکو و آرت نو)، معماری سبک بین الملل

تبیین الگوهای نما در بناهای ساخته شده توسط معماران آلمانی در ایران، دوره پهلوی اول) با طرح این سوال که: ساختار کالبدی و لایه بیرونی معماری در این دوران، متأثر از حضور آلمان ها در ایران دارای چه مولفه ها و ویژگی هایی است؟ به این نتیجه رسیدند که معماران آلمانی از دو طریق بر جنبه های کالبدی و پوسته خارجی معماری در دوره پهلوی اول اثر گذار بوده اند؛ نخست: استفاده از ظرفیت های معماری آلمان به واسطه تجربه زیسته و انتقال آن به ایران و نوع دیگر، بهره بردن از ویژگی های معماری پیش از اسلام و پس از اسلام.

حایری زاده و همکارانش (۱۴۰۱)، در پژوهشی با عنوان (بررسی و تحلیل نقش تکنولوژی در پیشرفت ساختمان سازی در معماری دوره پهلوی دوم) به بررسی کلی مدرنیته و صنعتی سازی در دوره معماری پهلوی دوم پرداخته و کاستی ها و مزایای معماری صنعتی در آن دوره که در جهت پیشرفت معماری صنعتی در دوره معماری معاصر به شناخت روند ساخت و ساز و تکنولوژی های استفاده شده در معماری، تأثیر معماران خارجی در دوره پهلوی دوم پرداخته است که با شناخت ویژگی های مثبت و منفی به درک درستی آنچه که در گذشته بوده، رسیده است. در ادامه حق جو و همکارانش (۱۳۹۸) در مقاله ای با عنوان (گرایش ها و رویکردهای نظری معماری بناهای دولتی و حکومتی دوره پهلوی اول و دوم) و با اهداف: بررسی ویژگی ها و عناصر معماری بناهای دولتی و حکومتی در دوره پهلوی اول و دوم، و همچنین؛ بررسی نقش و تأثیر مفاهیم و جریانات نظری و معماری در تحول ساختار ظاهری یا کالبدی بناهای دولتی و حکومتی دوره پهلوی اول و دوم، و با طرح پرسش های: روند تحول عناصر و اندام های اصلی بناهای دولتی و حکومتی در دوره پهلوی اول و دوم به چه صورتی بوده است؟ و همچنین؛ در مسیر تکامل و تغییر کالبدی بناهای دولتی و حکومتی در دوره پهلوی اول و دوم نقش جریانات فکری، نظری و معماری سایر کشورها چه بوده است؟ به پژوهش فوق از طریق روش توصیفی-تحلیلی پرداخته اند که به نتایج فوق دست یافته اند: عناصر و الگوها اگرچه هر یک در دوره معینی از تاریخ خلق شده اند، لیکن با حضور ممتد در دوره های بعدی، تکامل و پالایش یافته، دارای هویتی مستقل از زمان شده اند و مفهوم عامی را از یک الگو یا یک عنصر معماری ارائه می دهند که شأن تجریدی یافته و دارای تصویری ذهنی و حامل بار عاطفی

از این نظر اهمیت دارد که سرچشمه اصلی هویت فرهنگی و فکری ایرانیان را تشکیل می دهد. عامل سوم به این دلیل تعیین کننده است که معماران، در مقام آفریننده و راویان فرهنگ، نقشی حیاتی در میانجی گری بین فرهنگ غربی و میراث فرهنگی ایران ایفا کرده اند.

در حالت کلی می توان رویکردهای معماری دوره پهلوی دوم را می توان به صورت **جدول شماره ۲** تقسیم بندی کرد:

۱- معماری اسلامی و سنت گرایی؛ مفاهیم معماری اسلامی، گرایش به معماری تاریخ گرا و معماری دوره ساسانی ۲- الملل ۳- معماری شبه مدرنیسم ایرانی؛ گرایش به تاریخ گرایی و بوم گرایی در قالب معماری **مدرن (حق جو و همکاران، ۱۳۹۸)**.

به طور خلاصه دوره پهلوی دوم؛ گسترش تحولات مدرنیسم با تکیه بر تحولات تاریخی، فرهنگی و فن آوری (فرجی و همکاران، ۱۳۹۸).

شهرستان رامسر در دوران پهلوی

باغ- بلوار ساحلی رامسر، از فضاهای شهری نو در دوره پهلوی اول، وامدار اندیشه های مغرب زمین در خصوص باغ و باغ سازی است. عناصر موجود در فضای آن، باغ های اروپایی را به یاد می آورد. استفاده وسیع از مجسمه و شکل خاص حوض ها و تیرهای چراغ همگی حامل اندیشه های نو در ایجاد این فضای شهری است. این باغ در میان دو عارضه بزرگ طبیعی، کوه و دریا، در پهنه ای به عرض کمتر از دو کیلومتر واقع شده است که با دو عنصر شاخص هتل قدیم در کوهپایه و بنای کازینو در ساحل دریا تعریف می شود. اگر از سمت مجموعه هتل ها به این مکان نگاه کنیم، باغ در پهنه ای شرقی- غربی و در شکل بسته نامنتظمی قرار گرفته است. بلوار که ستون فقرات این پهنه است، با ترکیب خطی مستقیم تا نزدیکی ساحل دریا ادامه می یابد و در نهایت به بنای کازینو ختم می شود. این محور در ابتدا بیشتر صورت خیابانی مشجر داشت. بعدها توسعه یافت و به صورت بلواری با پیاده گذر میانی و خیابان های اطراف درآمد، که نظم گیاهان در دو سو بدان حالتی موزون داده است (**رنگچیان و همکاران، ۱۳۸۷**).

• سیر تحول معماری در شهر رامسر

(الف) دوره اول: از سال ۱۳۲۰ تا ۱۳۴۰ خورشیدی:

و معماری مدرن ایرانی (همسو با اهداف و غایات معماری پست مدرن). (**سلطان زاده و همکاران، ۱۳۹۹**). دهه دوم حکومت پهلوی اول و روی کار آمدن حزب نازی در آلمان و نیز ارتباط نزدیک دو کشور، معماری نئو کلاسیک (محبوب هیتلر)، در ایران از جانب معماران آلمانی دنبال شد، همچنین معماران خارجی عمدتاً به معماری آرت دکو گرایش داشتند که بیشترین نمود این گرایش در معماری صنعتی به چشم می خورد. آرت دکو تلفیق تاریخ و مدرنیسم بود، یعنی رجوع به گذشته، به همراه استفاده از مواد صنعتی و تکنیک مدرن. آرت دکو در مجموع سبکی صنعتگرانه بود. آرت دکو سبک مورد علاقه بسیاری از معماران آلمانی در طراحی و ساخت بناهای صنعتی نیز بوده است، بر همین اساس معماران آلمانی در ایران هم به این سبک گرایش داشتند (**میرزا حسینی و همکاران، ۱۳۹۷**).

در حالت کلی می توان گفت گرایش ها و سبک های معماری دوره پهلوی اول به شرح **جدول شماره ۱** است:

- ۱- معماری اسلامی و سنت گرایی: شیوه اصفهانی و تلفیق آن با عملکرد و یا فن آوری جدید
- ۲- معماری تلفیقی: تلفیق معماری تاریخی ایران با معماری معاصر غرب
- ۳- معماری نئوکلاسیک: شامل سبک نئوکلاسیک و سبک نئوکلاسیک خردگرا
- ۴- سبک ملی: الگو برداری از معماری دوره هخامنشی و ساسانی با گرایش باستان گرایی
- ۵- معماری مدرن متعالی: بهره گیری از سبک های معماری مدرن مانند آرت دکو و بین الملل (**حق جو و همکاران، ۱۳۹۸**). به طور خلاصه می توان گفت که دوره پهلوی اول آغاز تحولات نوسازی با تکیه بر اجرای سیاست های غیردینی و غرب گرایی بود.

(ب) معماری دوره پهلوی دوم: ۱۳۲۰ تا ۱۳۵۷ خورشیدی:

معماری دوره پهلوی دوم که به نام پیشگامان نسل دوم شناخته می شوند، در قلمرو یک مثلث فرهنگی قابل بیان هستند: تأثیر فرهنگ و تمدن غرب، میراث تاریخی ایران (با نقش پررنگ معماری قبل از اسلام) و بر آمدن معماران از بطن این دو. اهمیت عامل نخست در این واقعیت نهفته که قابلیت های فلسفی، علمی، اقتصادی و نظامی غرب تأثیری قطعی بر شیوه زندگی و تفکر در ایران بر جای گذاشته است. عامل دوم

جدول شماره ۱) نمونه هایی از سبک های متداول دوره پهلوی اول.

ردیف	بنا	تاریخ ساخت	سبک	معمار	تصویر
۱	دبیرستان البرز	۱۳۰۳ خ.	سنت گرایانه	نیکولای مارکف	
۲	ساختمان مجلس شورای ملی تهران	۱۳۰۳ خ.	تلفیق معماری اسلامی با سبک تهرانی، معماری دوره هخامنشی، سبک نئوکلاسیک و نئوباروک	جعفر خان کاشی، لئون، بوریس، کریم طاهرزاده	
۳	ساختمان بانک ملی مرکزی تهران	۱۳۱۲ خ.	با الهام از تخت جمشید و استفاده از معماری باستان گرایی و سبک ملی، معماری دوره هخامنشی	ه. هایریش، اجرا: استاد حسین معمار	
۴	کاخ شهرداری تبریز	۱۳۱۴ خ.	سبک نئوکلاسیک و نئوگوتیک	مهندسان آلمانی و اوهانجانیان	
۵	هتل رامسر	۱۳۱۷ خ.	آرت دکو	هوانس قریبیان	

مأخذ: (۱ و ۴: حق جو و همکاران، ۱۳۹۸، ۲: taghvimetarikh.com، ۳: museum.bmi.ir، ۵: qademqademha.blogfa.com)

جدول شماره ۲) نمونه هایی از سبک های متداول دوره پهلوی دوم.

ردیف	بنا	تاریخ ساخت	سبک	معمار	تصویر
۱	دروازه قرآن (شیراز)	۱۳۲۷ خ.	اسلامی و سنت گرا	—	
۲	بانک ملی (رامسر)	—	مدرن	—	
۳	ساختمان مجلس سنا (تهران)	—	شبه مدرن	حیدر قلی غیائی شاملو و تحت نظر محسن فروغی	

مأخذ: (۱: خلیلیان و همکاران، ۱۴۰۰، ۲: qademqademha.blogfa.com، ۳: حق جو و همکاران، ۱۳۹۸)

۴- هتل جدید با وسعتی تقریباً دو برابر هتل قدیم در مجاورت، اما هم ارتفاع با آن و در محل مهمان سرا ساخته می شود.

۵- در تزئینات، مهم ترین تحول ساخته شدن دو مجسمه از رضا شاه است، که حالا پسرش جانشین او شده است. یکی از این مجسمه ها را در میدان شهربانی و دیگری را در وسط باغ مرکبات، بر جای مجسمه ای دیگر، نصب کردند (رنگچیان و همکاران، ۱۳۸۷).

(پ دوره سوم (۱۳۵۰ تا ۱۳۵۷):

تحولات این دوره بیشتر در مجموعه بلوار و حوزه شهری اطراف آن به چشم می آید.

۱- از این زمان است که گذر آسفالته مشجر بین مجموعه هتل ها و کازینو (کوه و دریا) ساخته شد و بلوار کارکرد پارک عمومی شهری به خود گرفت.

۲- محوطه فرودگاه گسترش بیشتری می یابد و به سوی بلوار کشیده می شود.

۳- مسیر طبیعی رودخانه به شکل دو کانال بتنی در اطراف بلوار در می آید.

۴- قطعه بندی های منظمی در اطراف بلوار شکل گرفته که با ماهیت پراکندگی محلات شهر قدیم متناقض است و در طرح آنها بیشتر عبور خودرو مورد توجه بوده است.

۵- آپارتمان برای اولین بار در شهر به ظهور می رسد.

۶- باغ مرکبات تغییر محسوسی نمی کند، تنها دو مسیر فرعی ضعیف با ورودی از جنوب در باغ ها احداث می شود.

۷- محوطه هتل ها نیز تغییری نمی کند، تنها بناهای اندکی به مجموعه الحاق می شود، از جمله ساختمان آتش نشانی.

۸- تزئینات در این دوره دچار ضعف طراحی است. شاخص آنها گلدانی های الحاقی به بالای حصار پیرامونی است (رنگچیان و همکاران، ۱۳۸۷).

معرفی بناهای ساخته شده در دوران پهلوی اول و دوم

• هتل قدیم رامسر

این هتل با زیر بنای ۵۰۰۰ متر مربع در سه طبقه به سبک مدرن آرت دکو توسط هوانس قریبیان طراحی شد و در سال ۱۳۱۷ خورشیدی بهره برداری شد. به طور کلی وجود تزئینات و جزئیات هندسی و متقارن با خطوط صاف و زاویه دار در نما و فضاهای داخلی، استفاده از مصالح لوکس مانند سنگ مرمر

وضع مکان این مجموعه و رویدادهای معماری مربوط به آن در این دوره چنین است:

۱- ساخت هتل قدیم و بنای کازینو

۲- به جای پیاده گذر فعلی بلوار، خیابانی آسفالته است که در دو سوی آن دو باغچه سرتاسری قرار دارد.

۳- رودخانه بلوار در امتداد مسیر طبیعی شمالی-جنوبی اش در دو نقطه بلوار را قطع می کند. در این نقاط، پل هایی ساخته اند.

۴- زمین های اطراف بلوار عمدتاً زراعی است.

۵- فرودگاه رامسر را در جانب شرقی بلوار ساخته اند.

۶- باغ مرکبات در محدوده بعدی اش در محوطه ای محصور در یک جاده کمربندی شکل گرفته و محوطه سازی اش اجرا شده است، که البته ناتمام می نماید.

۷- محوطه هتل قدیم شامل بناهای هتل و کاخ مادر شاه و چهار ویلای اختصاصی است.

۸- از تزئینات شاخص این دوره، می توان از مجسمه دختران و گوی و دیگر مجسمه های انسانی و تیرهای چراغ برق یاد کرد.

۹- از بناهای دولتی و عمومی ساخته شده تا این دوره می توان دو بنای شهربانی و مدرسه را نام برد (رنگچیان و همکاران، ۱۳۸۷).

(ب دوره دوم (۱۳۴۰ تا ۱۳۵۰ خورشیدی):

مبنای تحولات این دوره تغییر سلاطین معماری در ایران از اندیشه های باستان گرایانه و نئوکلاسیک دوره اول به افکار مدرنیستی آن زمان مغرب زمین است. ظهور این سلاطین نخست در معماری پایتخت آغاز شد و به دیگر نقاط کشور کشید. مهم ترین تحولات باغ-بلوار رامسر در این دوره چنین است:

۱- در بخش بلوار و کازینو تغییر شاخص دیده نمی شود، زمین های اطراف بلوار کماکان زراعی است و تقسیمات هندسی مختصری در آنها دیده می شود.

۲- در منطقه شمالی باغ مرکبات، تغییری در وضع پوشش گیاهی از حالت زراعی به باغی در حال وقوع است.

۳- روستای اطراف کمربندی در ضلع شرقی گسترش بسیار می یابد.

۳- بناهای بسیاری در مسیر شهربانی به مرکز شهر ساخته اند که عمدتاً دولتی است: از جمله بیمارستان، شهرداری و بناهای نظامی.

• ویلای آتابای (ویلای مادر محمد رضا شاه-موزه عاج کنونی)

ویلای آتابای رامسر نمونه ای برجسته از سبک معماری مدرن بین الملل در ایران است. از جمله ویژگی های این بنا؛ سادگی و حذف تزئینات، استفاده از فرم های هندسی و خطوط صاف، استفاده گسترده از پنجره های بزرگ، نمای ساده و بدون تزئینات غیر ضروری، استفاده از بتن و شیشه و فلز به عنوان مصالح اصلی، تأکید بر عملکرد گرایی، استفاده از خطوط افقی، است. (جدول شماره ۶)

• ویلاهای ضلع شرقی هتل رامسر

در ضلع شرقی هتل رامسر، در دهه ساخت هتل، سه ویلا جهت اسکان مهمانان، طراحی و ساخته شده بود (گزارش میراث فرهنگی، ۱۴۰۲). (جدول شماره ۷ و جدول شماره ۸)

ویلای ضلع شرقی هتل از معماری مدرن با تأثیرات نئوکلاسیک ایرانی بهره برده است. تلفیق عناصر مدرن و بومی، بام های شیب دار، وجود ایوان و تراس های وسیع، نمای ساده و خالی از تزئینات غیر ضروری، استفاده از تناسبات انسانی و هماهنگی با محیط، وجود دودکش، تعبیه نورگیر ها در چهار ضلع بنا برای تهویه هوا در اقلیم معتدل و مرطوب از ویژگی های طراحی این بناها به شمار می آید. در طی دوران حکومت پهلوی اول، در شهر رامسر علاوه بر بناهای ذکر شده، ساختمان کازینو و اتاق های مهمان در ضلع غربی آن ساخته شد (گزارش سازمان میراث فرهنگی رامسر، ۱۴۰۲) اما اطلاعاتی در خصوص این ساختمان و معمار آن در دست نیست. (شکل ۱)

شکل شماره ۱) ساختمان کازینو.

مأخذ: (qademqademha.blogfa.com)

و گرانبه در ساخت و تزئین دیوارها و کف ها و پله ها، استفاده از تزئینات و موتیف های کلاسیک-مدرن، تأکید بر خطوط عمودی که به بنا حس بلندی و جلال می بخشد که از طریق پنجره ها و ستون ها و تزئینات جداره ها بیان شده، استفاده از رنگ های شاد و غنی مرسوم سبک آرت دکو، گچبری های ظریف سقف ها، همگی از ویژگی های سبک آرت دکو بوده که در این بنا به زیبایی و ظرافت بیان شده است. (جدول شماره ۳)

• مجموعه کاخ سلطنتی رامسر (کاخ مرمر رامسر)

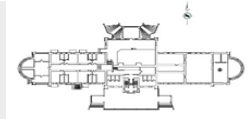
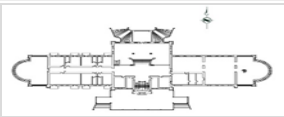
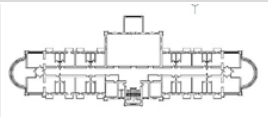
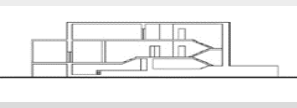
این بنا در زمینی به مساحت ۶۰ هکتار قرار گرفته است که شامل باغ مرکبات و ۵ بنای خدماتی (۲ بنا در ضلع شمالی باغ که ساختمان سرایداری و نگهبانی است و ۳ بنا در ضلع جنوبی باغ که شامل آشپزخانه، حمام و تأسیسات است) می باشد. در بناهای مذکور از تزئینات فلزی به عنوان حفاظ پنجره ها و نرده های پله ها استفاده شده که با سبک معماری بنای کاخ، هماهنگ می باشد. به طور کلی طراحی کاخ مرمر به دلیل داشتن ویژگی هایی همچون تقارن و تناسبات کلاسیک، نمای ستون دار کلاسیک، استفاده از سنگ مرمر و مصالح سنگی، تزئینات ساده ولی برجسته و حجاری های ظریف، استفاده از سقف های بلند و طاق دار، نمای پرابهت و ورودی مجلل، استفاده از پنجره های قوس دار و کشیده، از سبک نئوکلاسیک پیروی می کند. (جدول شماره ۴)

• ساختمان شهربانی رامسر

در طی برنامه توسعه شهری دولت پهلوی اول در سال های حکومت، در شهر رامسر به خاطر موقعیت جغرافیایی این شهر و تبدیل آن به شهر گردشگری و توریستی، علاوه بر ساخت هتل و مهمان خانه های اطراف آن، به ساخت بناهای خدماتی-دولتی نیز پرداخته شده بود که از جمله آن می توان به ساختمان شهربانی این شهر اشاره کرد (گزارش میراث فرهنگی رامسر، ۱۴۰۲).

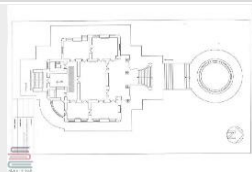
طراحی این بنا به دلیل داشتن ویژگی هایی همچون؛ تقارن و ساختار هندسی منظم، نمای ستون دار با سر ستون های تزئینی، تأکید بر ورودی مجلل و پله های عظیم، پنجره هایی از سبک گوتیک، طراحی پلان مستطیل شکل و کشیدگی شرقی- غربی، تزئیناتی با الهام از هنر های ایرانی و اروپایی، بام شیب دار، ایوان های بزرگ و سایه دار، از سبک نئوکلاسیک ایرانی پیروی می کند. (جدول شماره ۵)

جدول شماره ۳) مشخصات هتل قدیم رامسر.

ردیف	عنوان تصویر	تصویر	ویژگی
۱	نمای شمالی		تقسیمات سه بخشی - استفاده از عناصر تزئینی فرنگی و ملی در جداره بنا و محوطه - وجود ایوان عظیم - مرکزیت بنا - شاخص بودن ورودی - استفاده از مصالح سیمان و سنگ - بام شیب دار - تقارن - تقسیمات چند بخشی در نما - استفاده از گلدان های سنگی
۲	نمای جنوبی		تقسیمات سه بخشی - استفاده از رنگ سفید - وجود بالکن های متعدد برای اتاق ها - بارز بودن قسمت مرکزی بنا - کشیدگی شرقی، غربی
۳	پلان زیرزمین		تقسیمات سه بخشی - مرکز گرا - فرم پله ها به صورت اریب - تعریف فضاها در دو بال متقارن - تعریف بالکن در بال غربی
۴	پلان همکف		امتداد پلان از مرکز، در دو بال متقارن به صورت باریک تر - وجود کد ارتفاعی های متفاوت و ارتباط فضا ها با پله های اریب در داخل و خارج بنا - تقسیمات سه بخشی
۵	پلان طبقه اول		تعریف بالکن برای هر اتاق و برون زدگی در جناحین، در ضلع شمالی و جنوبی - تقسیمات سه بخشی - تعریف فضاها در دو بال متقارن
۶	مقطع		اختلاف کد ارتفاعی در ضلع جنوبی و شمالی - تعریف ورودی شاخص
۷	پله فلزی گرد، یکی از دسترسی های طبقه همکف به زیر زمین		جنس فلزی و دارای تزئینات ظریف در کف پله و نرده ها
۸	پله دسترسی به لابی		فرم پله و نرده ها به صورت شلاقی - نرده های چوبی - حالت دعوت کنندگی در فرم پله ها
۹	پله دسترسی محوطه به هتل		فرم پله و نرده ها به صورت شلاقی - استفاده از مجسمه های سنگی - حالت دعوت کنندگی در فرم پله ها
۱۰	پله دسترسی خصوصی محوطه به طبقه زیرزمین در ضلع جنوبی (اختلاف کد ارتفاعی با ضلع شمالی)		تبعیت از فرم پله های اصلی بنا
۱۱	جداره نما در سمت شمالی و جنوبی		مجسمه های برجسته در قسمت فوقانی جداره نما - تقسیمات نما به وسیله برجستگی های عمودی شیار دار

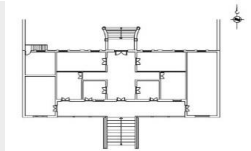
مأخذ: ۱) qademqademha.blogfa.com، ۲) الی ۱۱: اداره میراث فرهنگی رامسر

جدول شماره ۴) مشخصات کاخ مرمر.

ردیف	عنوان تصویر	تصویر	ویژگی
۱	نمای شمالی (دسترسی خصوصی)		رنگ سفید- تقارن- ایوان عظیم و مرتف- ستون های سنگی مرمر- بام شیب دار- پنجره های کشیده- حالت دعوت کنندگی در فرم پله ها- استفاده از حوض مرمری گرد در مجاورت بنا- استفاده از گلدان های سنگی.
۲	نمای جنوبی (ورودی اصلی)		بیرون زدگی و مشخص بودن ورودی- پنجره های کشیده- استفاده از مجسمه های سنگی در ورودی پله ها- شاخص بودن پنجره ها- مرکزیت بنا- مرتفع بودن بنا.
۳	پلان		تقارن فضایی و فرمی نسبی - شاخص بودن ایوان و پله ها- پلان مستطیل شکل- مرکز گرا- کشیدگی شرقی، غربی.
۴	سر در ورودی مجموعه		دژ مانند- استفاده از چراغ های تزئینی در سر در و محوطه- تقارن.
۵	ستون های ایوان شمالی		ستون و سر ستون ها دارای ۸ قوس نیم دایره- سقف گچ بری شده- ارتفاع ستون ها ۱۰ متر می باشد.
۶	نمای خارجی پنجره ها- نمای پنجره از داخل		پنجره های چوبی که به وسیله ابزار زنی مرمری رگه دار، محاط شده است- تزئینات فلزی پنجره که به عنوان نرده استفاده شده- استفاده از سنگ مرمر در جداره داخلی.
۷	مجسمه های ورودی ضلع جنوبی- چراغ های محوطه کاخ سلطنتی		جنس مرمر رگه دار- عناصر تزئینی و کاربردی همسو با سبک اجرا شده
۸	فرم در های ورودی در نما (تصویر راست)- در ارتباطی داخل (تصویر چپ)		جنس درها و پنجره ها از چوب و شیشه - رنگ استخوانی هم رنگ با متن سنگ نما
۹	حفاظ پنجره های آشپزخانه محوطه کاخ سلطنتی		استفاده از مجسمه های فلزی به عنوان حفاظ
۱۰	نگهبانی محوطه کاخ سلطنتی		ورودی شاخص- وجود ستون های سرتاسری در قسمت ورودی نگهبانی
۱۱	آشپزخانه محوطه کاخ سلطنتی		ورودی شاخص- استفاده از مجسمه های فلزی به عنوان محافظ بالکن

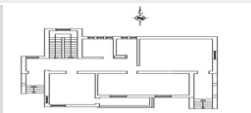
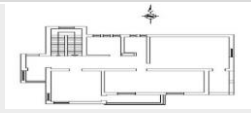
مأخذ: (۳: میراث فرهنگی رامسر،)

جدول شماره ۵) مشخصات ساختمان شهربانی رامسر.

ردیف	عنوان تصویر	تصویر	ویژگی
۱	پلان		کشیدگی شرقی، غربی- تفکیک ورودی کارکنان و مراجعین- تعبیه نور گیر در دو ضلع شمالی و جنوبی- تراس کشیده در ضلع جنوبی- تقارن
۲	نمای شمالی		بام شیب دار- وجود ستونهای متعدد در تراس- تقارن نسبی
۳	نمای جنوبی		تقارن- تعبیه سر در ورودی به منظور تعریف پیش فضای ورودی- پنجره های کشده- فرم پنجره های سبک گوتیک

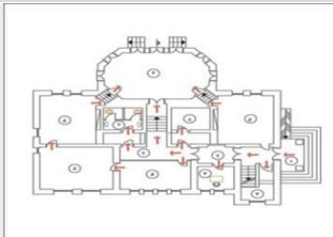
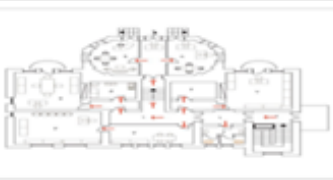
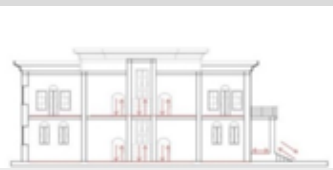
مأخذ: (اداره میراث فرهنگی رامسر، برداشت ۱۳۹۵)

جدول شماره ۷) مشخصات ویلای شماره ۱.

ردیف	عنوان تصویر	تصویر	ویژگی
۱	موقعیت بنا در سایت		ساختمان بزرگ زرد رنگ، هتل رامسر است.
۲	پلان همکف		تفکیک ورودی مهمان و ساکنین- کشیدگی شرقی، غربی- پلان مستطیل
۳	پلان طبقه اول		پلان مشابه طبقه همکف- تعبیه بالکن به وسیله بیرون زدگی در پلان- وجود نور گیر در چهار وجه بنا و امکان کوران هوا
۴	نمای شمالی		بام شیب دار- تعبیه بالکن- ورودی ها در ضلع شمالی- طاق بندی در ورودی ها
۵	نمای جنوبی		عدم تقارن- تعبیه دودکش در بام- شاخص بودن قسمت راه پله داخلی از طریق بیرون زدگی در حجم در ضلع جنوبی- بام شیب دار
۶	نمای شرقی		ورودی مهمان- فرم متفاوت نورگیر طبقه فوقانی با سایرین- طاق بندی- بام شیب دار
۷	نمای غربی		ورودی ساکنین- طاق بندی- بام شیب دار

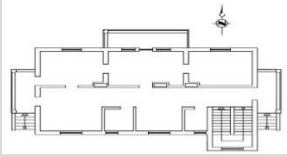
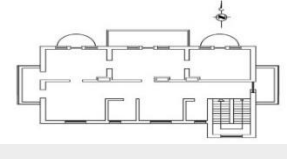
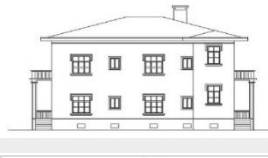
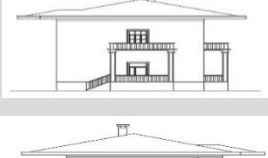
مأخذ: (اداره میراث فرهنگی رامسر، برداشت ۱۳۹۵)

جدول شماره ۶) مشخصات ویلای آتابای.

ردیف	عنوان تصویر	تصویر	ویژگی
۱	نمای شمالی		تقارن - رنگ سفید - تعدد پنجره های کشیده که در قسمت فوقانی کمائی شکل هستند - شاخص بودن مرکز با بیرون زدگی حجم - بالکن های غیر مسقف نیم دایره ای، در جناحین نما به صورت متقارن
۲	نمای جنوبی		تقارن - تعدد پنجره های مستطیل شکل - بام مسطح - تقسیمات سه تایی - کشیدگی شرقی، غربی
۳	نمای شرقی		شاخص شدن ورودی بنا به وسیله طاق ستون دار و پله - تقارن - بیرون زدگی پیشانی بنا به منظور حفاظت جداره بنا از تماس زیاد با آب باران
۴	نمای غربی		کاهش تعداد نورگیر به علت کج باران های غرب - تقارن
۵	پلان طبقه همکف		پلان مستطیل شکل - کشیدگی شرقی، غربی - بیرون زدگی ۸ ضلعی در ضلع شمال - تقارن نسبی - اختلاف کد ارتفاعی فضای هشت ضلعی (اتاق مهمان - اتاق الماس) با فضای نشیمن و اتاق خواب ها - دسترسی خصوصی اتاق خواب های جناحین در ضلع شمالی به اتاق الماس
۶	پلان طبقه فوقانی		وجود بالکن های نیم دایره در طرفین - تقارن نسبی - اختلاف کد ارتفاعی فضای هشت ضلعی (اتاق مهمان - اتاق الماس) با فضای نشیمن و اتاق خواب ها
۷	نمای جنوبی		سیرکولاسیون ارتباطی از طریق پیکان های قرمز رنگ در تصویر مشخص شده - بام مسطح - بیرون زدگی پیشانی بنا به منظور کاهش سطح تماس آب باران با جداره بنا
۸	اتاق مهمان (اتاق الماس) طبقه همکف		سقف با تزئینات گچ بری - کف: پارکت - رنگ اتاق به رنگ آبی - تعدد پنجره های کشیده از کف
۹	پله ارتباطی طبقات و در سرویس بهداشتی در سمت چپ تصویر - پله ارتباطی نشیمن به اتاق الماس		ابزار بندی در جداره های دیوار - استفاده از طاق در تعریف ورودی هر فضا

مأخذ: (۵ الی ۷: برداشت اداره میراث فرهنگی رامسر)

جدول شماره ۸) مشخصات ویلای شماره ۲.

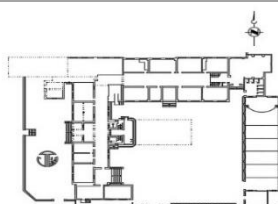
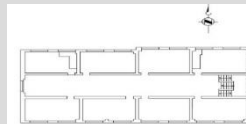
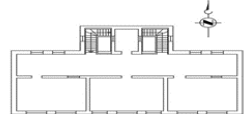
ردیف	عنوان تصویر	تصویر	ویژگی
۱	موقعیت قرارگیری ویلا		ساختمان بزرگ زرد رنگ، هتل رامسر است.
۲	پلان طبقه همکف		پلان مستطیل - کشیدگی شرقی، غربی - تفکیک ورودی مهمان و ساکنین - تعبیه تراس در ضلع شمالی از طریق بیرون زدگی حجم - پله های دسترسی به ورودی ها در ضلع جنوبی
۳	پلان طبقه اول		تعبیه بالکن های نیم دایره و مستطیل شکل در ضلع شمالی - شاخص بودن فضای پله داخلی از طریق بیرون زدگی در حجم - تعبیه نور گیر در هر ضلع بنا - فرم متفاوت بالکن ها
۴	نمای شمالی		بام شیب دار - تعبیه چند دودکش در بام - ستون در نما - بالکن های غیر مسقف در طبقه فوقانی - تعدد نور گیر - فرم متفاوت نورگیرهای طبقه همکف با طبقه اول - وجود گریه رو در زیر بنا برای جلوگیری از نفوذ رطوبت به کف
۵	نمای جنوبی		تفکیک فضای ورودی - پیش فضای تعریف شده برای ورودی از طریق ایجاد بالکن - بارز بودن فضای دسترسی طبقات از طریق حجم بیرون زده - بام شیب دار
۶	نمای شرقی		ورودی مخصوص ساکنین - کاهش نورگیر ها نسبت به اضلاع شمالی و جنوبی - تفاوت کد ارتفاعی باکس پله های داخلی با خود حجم بنا - بام شیب دار
۷	نمای غربی		ورودی مخصوص مهمان - تفاوت ابعاد و فرم پنجره های هر ضلع با پنجره های ضلع های دیگر - بام شیب دار

مأخذ: (اداره میراث فرهنگی رامسر، برداشت ۱۳۹۵)

برداشت شده مربوط به پس از تخریب است (گزارش میراث فرهنگی رامسر، ۱۴۰۳). این بنا نمونه ای از سبک معماری مدرن است که با عناصر بومی ایرانی ترکیب شده است. ترکیب سادگی مدرن با مصالح بومی، بام شیب دار و هماهنگی با اقلیم، استفاده از پنجره های متعدد و عظیم، توجه به تهویه طبیعی و جریان هوای مطبوع، توجه به تناسبات انسانی و محیطی، از جمله ویژگی های سبک معماری این بنا است. ساختمان بانک ملی شعبه مرکزی نمونه ای بارز از سبک مدرن در دوران پهلوی دوم در رامسر می باشد که سادگی و کارکرد

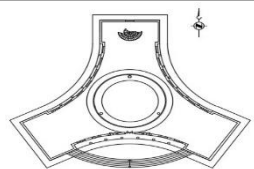
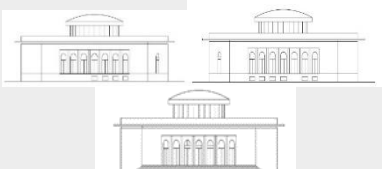
پس از به پایان رسیدن دوران حکومت پهلوی اول، در دوران پهلوی دوم؛ هتل جدید رامسر، فرودگاه رامسر، دبیرستان امام فاعلی (جدول شماره ۹)، بانک ملی شعبه مرکزی (جدول شماره ۱۰)، بیمارستان سجاد فاعلی و آپارتمان های شهرآسا احداث شده اند که شکل جدیدی در قالب معماری مدرن به شهر، افزودند (گزارش میراث فرهنگ رامسر، ۱۴۰۲) که در ادامه به معرفی ویژگی برخی از آنها می پردازیم. مدرسه امام توسط ماکسیم سیرو با الهام از هواپیما طراحی شده بود که بعد ها قسمت سکان هواپیما تخریب شده و اسناد

جدول شماره ۹) مشخصات دبیرستان امام رامسر.

ردیف	عنوان تصویر	تصویر	ویژگی
۱	پلان همکف		قسمت خط چین که در سال های بعدی تخریب شده- ایجاد حیاط مرکزی و محصور کردن حیاط به وسیله بناهای خدماتی و کلاس ها- پلان خطی و مستطیل شکل- تفکیک کاربری ها- ورودی شاخص- تفکیک ورودی کارکنان از مراجعین
۲	پلان طبقه اول واقع شده در قسمت مرکزی بنا		پلان مستطیل شکل- کشیدگی شرقی- غربی- تعبیه نور گیر از هر ضلع بنا
۳	پلان طبقه اول واقع در ضلع شرقی		پلان مستطیل شکل- کشیدگی شرقی- غربی- تعبیه نور گیر از دو جهت
۴	نمای شمالی		بام شیب دار- تعبیه نورگیر های متعدد هم شکل- ورودی شاخص
۵	نمای جنوبی و مقطع بنای شرقی		کد ارتفاعی متفاوت و ایجاد خط آسمان متنوع- ورودی کارکنان

مأخذ: (اداره میراث فرهنگی رامسر، برداشت ۱۳۹۵)

جدول شماره ۱۰) مشخصات بانک ملی شعبه مرکزی رامسر.

ردیف	عنوان تصویر	تصویر	ویژگی
۱	پلان طبقه همکف		ترکیب فرم سه گوش، کمانی، مربع و دایره- ورودی شاخص- مرکز گرا- استفاده از راه پله فلزی در ضلع شمالی- تکرار در هر سه ضلع- پلان آزاد
۲	نمای اصلی		ورودی شاخص- تلفیق بام مسطح و نیم دایره- پنجره های کشیده و قوس دار- دارای شاه نشین شیشه ای مدور
۳	نماهای جانبی		دارای زیر زمین و شاه نشین- وجود نورگیر در ضلع شمالی- تعبیه نور گیرهای متعدد برای زیر زمین- تکرار شکل کمان در سه جداره- استفاده از رنگ سفید- ساده گرا- تبعیت قوس پنجره ها از خطوط پلان- بیرون زدگی پیشانی بنا برای کاهش سطح تماس جداره های بنا با آب باران
۴	پلکان فلزی در ضلع شمالی		جنس کف: سنگ- پلان آزاد- استفاده از راه پله مارپیچی مشابه تندیس گرایبی در ویلا ساووا

مأخذ: (۱ و ۳: اداره میراث فرهنگی رامسر، برداشت ۱۳۹۵ خورشیدی، ۲ تا ۵: museum.bmi.ir)

شرقی_ غربی، تعبیه نورگیرهای متعدد برای ایجاد کوران و کاهش رطوبت، بام شیبدار و تعبیه بالکن در دو سمت شمالی و جنوبی به منظور کاهش سطح تماس جداره بنا با آب باران، از ویژگی های معماری بومی ایران استفاده کرده است.

○ در ویلای آتابای حذف تزئینات اضافی و تأکید بر عملکرد، سادگی، استفاده از مصالح مدرن مانند بتن، شیشه و فولاد را می توان تلاش برای ورود به دنیای معماری مدرن و جهانی شدن ایران بیان کرد چرا که در سبک مدرن بین الملل دوری از هر گونه پیچیدگی، استفاده از پنجره های وسیع و نور طبیعی، ارتباط یکپارچه بین فضای داخلی و محیط خارجی از طریق نورگیرها، خطوط ساده و مستقیم مشهود است.

○ در ویلاهای ضلع شرقی هتل که به نوعی از سبک نئوکلاسیک تبعیت می کنند سادگی را می توان نسبت به بناهای سال های قبل آن دوره لمس کرد؛ جداره بناها فاقد تزئینات و نقوش اضافی می باشد و تنها برخی از ویژگی های سبک نئوکلاسیک را مانند سقف شیب دار و حفاظ های بالکن ها و ستون های ورودی را می توان رویت کرد.

○ با ورود به دوره دوم پهلوی نمود سبک مدرن در بناهای شاخص شهر واضح تر می شود، معماری دبیرستان امام با پلان باز و منعطف به همراه استفاده از مصالح مدرن مانند بتن و شیشه در کنار آجرکاری های سنتی، نشان دهنده تلاش برای ایجاد بنایی است که هم با الزامات عملکردی و مدرن سازگار باشد و هم به هویت معماری ایرانی وفادار بماند.

○ بانک ملی شعبه مرکزی رامسر نمونه ای بارز از معماری مدرن بوده است؛ سادگی در طراحی و حذف تزئینات اضافی، استفاده از مصالح نوین و مدرن آن دوره مانند بتن مسلح و فولاد و شیشه، استفاده از نورگیرهای وسیع و ایجاد ارتباط یکپارچه با محیط خارجی، عملکردگرایی و پلان آزاد، تلفیق فرم مربع و دایره، از ویژگی های این بنا است.

نتیجه گیری

به طور کلی می توان گفت که بناهای ساخته شده در دوره پهلوی اول و دوم شهرستان رامسر، با بهره گیری از سبک های روز دنیا در آن دروه و همچنین تلفیق آنها با معماری بومی و

گرایی، پنجره های متعدد و وسیع، نمای ساده با رنگ سفید ساده، پلان آزاد و منعطف، تناسبات دقیق و فرم های هندسی منظم، از جمله ویژگی های این بنا است.

تحلیل یافته ها

همان طور که پیشتر ذکر شد شالوده شهر رامسر در دوران پهلوی بالاخص در دوره پهلوی اول شکل گرفته است، بناهای شاخص اقامتی، تفریحی، دولتی و خدماتی ساخته و بهره برداری شدند و با گذشت سال ها، پیکره این شهر را همچنان مزین کرده و چشم نوازی می کنند. با توجه به مطالعات انجام شده می توان بیان کرد؛

○ معماری هتل قدیم رامسر که از لحاظ بصری یکی از شاخص ترین بناهای دوره اول بوده است به جهت بهره گیری از خطوط متقاطع و هندسی و همچنین فرم های خالص هندسی، تقارن و تناسب، تجمل گرایی و توجه به تزئینات لوکس، مصالح مدرن و روش های نوین ساخت و ساز در آن دوره، تکنیک های نور پردازی مدرن که از ویژگی های سبک آرت دکو بوده است، پیروی کرده است همچنین برای حفظ هویت ملی از عناصر سنتی معماری ایران به خصوص در طراحی فضاهای باز از ایوان و موتیف های ایرانی استفاده شده است.

○ معماری کاخ مرمر تأثیر عمده خود را از سبک نئوکلاسیک که در اواخر قرن ۱۸ و اوایل قرن ۱۹ میلادی در اروپا رواج داشت، گرفته است؛ تقارن و تناسب، استفاده از ستون های کلاسیک، ساده گرایی و تأکید بر حجم، استفاده از سنگ مرمر، مجسمه های سنگی و فلزی از جمله ویژگی های این سبک بوده است اما در محوطه سازی و تزئینات می توان تأثیرات معماری ایران را در استفاده از ایوان های بلند و عریض، ستون بندی و موتیف های کاخ های ایران باستان رایج بوده است، مشاهده کرد همچنین تأثیرات اندیشه حکومت پهلوی که اقتدار و روحیه نظامی حاکم وقت بود را در سردر ورودی دژ مانند و یا در اوج قرار گرفتن بنای اصلی محوطه رویت کرد.

○ ساختمان شهرداری با داشتن تقارن در نما و پلان و همچنین استفاده از پنجره های مرتفع سبک گوتیک، ستون های کشیده، ورودی شاخص، بام شیبدار، ویژگی های سبک نئوکلاسیک را عیان می کند همچنین از طریق کشیدگی

جدول شماره ۱۱) سبک شناسی بناهای شاخص رامسر در دوره پهلوی اول و دوم

ردیف	دوره	بنا	سبک
۱	سال های ۱۳۰۰ تا ۱۳۲۰ هجری خورشیدی (پهلوی اول)	هتل قدیم	مدرن آرت دکو
		کاخ سلطنتی (کاخ مرمر)	نئوکلاسیک
		ویلای آتابای (موزه عاج)	مدرن بین الملل
		ویلاهای ضلع شرقی هتل	مدرن متأثر از نئوکلاسیک
		ساختمان شهرداری	نئوکلاسیک
۲	سال های ۱۳۲۰ تا ۱۳۵۷ هجری خورشیدی (پهلوی دوم)	دبیرستان امام	مدرن
		بانک ملی شعبه مرکزی	مدرن

رنگچیان، علی. حیدری، وحید. (۱۳۸۷). باغ_ بولوار رامسر نمونه ای از باغ های ایران در دوره انتقال. گلستان هنر شماره ۱۲، ص ۹۹-۹۳.

سلطان زاده، سمانه. یوسفی تذکر، مسعود. رئیس، ایمان. کیانی هاشمی، مصطفی. (۱۳۹۹). سیر اندیشه های معماری دوره پهلوی، کاربریست تحلیل محتوا. مطالعات محیطی هفت حصار، شماره سی و دوم، سال هشتم، ص ۸۴-۷۱.

فرجی، کیانوش. بایزیدی، قادر. باینگانی، بهمن. (۱۳۹۸). بررسی مفهوم طبیعت در آرایه های معماری دوره پهلوی بر اساس رهیافت گفتمانی. نشریه علمی باغ نظر، شماره ۱۶، ص ۴۰-۲۷.

کامی شیرازی، مهسا. (۱۳۹۱). معماری مسکونی ایران در دوره پهلوی اول. مجله هنر معماری، شماره بیست و پنجم، ص ۲-۹.

محمدی، امید. (۱۳۹۶). بررسی تجدد و نواخواهی در فضاهای شهری دوره پهلوی اول. کنفرانس ملی رهیافت های نو در مهندسی عمران و معماری.

میرزا حسینی، مرتضی. سلطان زاده، حسین. (۱۳۹۷). تبیین الگوهای نما در بناهای ساخته شده توسط معماران آلمانی در ایران (دوره پهلوی اول). پژوهش نامه انجمن ایرانی تاریخ، سال دهم، شماره ۳۸، ص ۱۵۵-۱۱۳.

اداره میراث فرهنگی شهرستان رامسر.

museum.bmi.ir

qademqademha.blogfa.com

taghvimetarikh.com

باستانی ایران، توانسته بودند چهره جدیدی به شهر رامسر عرضه کنند که اکنون هویت این شهر زیبا را بیان می کنند، فرم های هندسی خالص بالاخص مستطیل، رنگ سفید جداره های بناها، در اوج قرار گرفتن و شاخص بودن، نورگیرهای متعدد و وسیع، ورودی های شاخص از جمله ویژگی های مشترک این بناها با سبک های مختلفشان بوده است.

فهرست منابع:

حایری زاده، محمد صادق. صناعی، امیر. (۱۴۰۱). بررسی و تحلیل

نقش تکنولوژی در پیشرفت ساختمان سازی در معماری دوره

پهلوی دوم. فصلنامه معماری سبز، سال هشتم، شماره ۱، ص ۹-۱.

حق جو، امیر. سلطان زاده، حسین. تهرانی، فرهاد. آیبازیان، سیمون.

(۱۳۹۸). گرایش ها و رویکردهای نظری معماری بناهای دولتی

و حکومتی دوره اول و دوم. نشریه علمی_ پژوهشی مطالعات هنر

اسلامی، سال پانزدهم، شماره ۳۴، ص ۱۷۰-۱۵۴.

خلیلیان، سیما. زندیه، مهدیه. آل هاشمی، آیدا. (۱۴۰۰). در جست و

جوی ورودی شیراز، بررسی تغییرات منظر ورودی شهر

شیراز- دروازه قرآن- از پیش از قاجار تا امروز. مجله منظر،

سال ۱۳، شماره ۵۷، ص ۸۹-۷۸.

رحمانی مقدم، مریم. (۱۳۹۴). نقش و تأثیر عوامل دولتی بر بناهای

خ صو صی در دوران پهلوی اول. کنفرانس سالانه پژوهش های

معماری، شهرسازی و مدیریت شهری.

